

NAMN ATT MINNAS

TORSTEN RAPP

»Generalen som kan skratta» — så brukade Torsten Rapp karakteriseras av sina medarbetare i flygförvaltningen, där man före hans tid gunås inte var bortskämd med en skratande souschef. Och alla skall veta att den nyutnämnde överbefälhavaren har behov av sitt goda humör.

I dessa för hela vår krigsmakt så brydsamma tider blir de skratande generalspersonernas antal ständigt mindre. Man möter i stället dystra, sammanbitna hålogda knektar, som när de någon gång förvrider läpparna till ett leende för tanken till morrande blodhundar. I deras krets ter sig Torsten Rapp som en glad bulldogg. Han är en liten, trind, pigg man med röda kinder, glest hår och muntra gråblå ögon. Han verkar egentligen oförskämt civil och det beror inte bara på att han gärna uppträder utan livré, för att begagna hans egen karakteristiska fras. Det beror ändå mer på den frånvaro av formalism, av pedanteri och preusseri, som kännetecknar hela hans uppträdande. Han gör intryck av en yngre, framgångsrik företagsledare av modernt snitt: effektiv, rationell och obyråkratisk, med ett utpräglat sinne för den mänskliga faktorn i arbetsekvationen och med en välsignad fond av humor.

Den har han som sagt användning för, kanske i högre grad än alla de kolleger, som redan för länge sedan slutat skratta. Framför allt nu då han såsom överbefälhavare får att göra

med en försvarsminister, som bakom militärledningens rygg skär ned övningstiden med 15% för att spara in 5 miljoner och därtill lägger munkorg i atomvapenfrågan på officerskåren, och en riksdag, som redan börjat fattigauktionen på försvaret under den förskönande benämningen försvarsuppgörelse. Då vill det till att man är en behärskad natur med den psykiska ventil, som utgörs av förmågan att se det löjlige i saker och människor — inte minst i politiker.

Torsten Rapp har tidigt lärt sig att det lönar sig med tålmod och gott humör. Från hans tid som chef för organisationsavdelningen i flygstaben berättas följande historia. Den fruktade dåvarande flygvapenchefen Bengt Nordenskiöld hade besök av den pensionerade översten Gösta v. Porat, då Rapp ringde på chefstelefonen och bad att få föredra ett brådskande ärende. Överste v. Porat ville gå för att inte störa, men Nordenskiöld bad honom stanna kvar. Det blev en pinsam stund. Rapps föredragning gick stick i stäv med Nordenskiölds uppfattning, vilket denne icke försummade att med skärpa framhålla. Rapp stod på sig tills han slutligen blev utkörd med sträng tillsägelse att både tänka och arbeta igenom förslaget bättre. Denna inkompetensförklaring av Rapp tyckte v. Porat var ytterst obehaglig att behöva bevittna — ända tills Nordenskiöld, sedan Rapp avlägsnat sig, vände sig till v. Porat och yttrade: »Den du, är

en förbannat duktig karl. Den kommer vi att få en oerhörd nytta av i flygvapnet.»

Detta insåg Nordenskiöld med sin skarpblick redan då och Rapp insåg att han insåg det. Under sådana förhållanden kan man med jämnmod ta emot snubbor av sin chef. Flygvapnet har onekligen haft en oerhörd nytta av Rapp. Men från början såg det ut som det i stället skulle bli flottan. Rapp är stockholmare, närmare bestämt saltsjöbadspojke och tog studenten i Saltsjöbadens läroverk 1923. Hans far var grosshandlare och själv tänkte han ursprungligen läsa juridik för att bli affärsjurist. Men hur det nu var stod hans håg till sjön. Han hade seglat sen han var liten pojke — och segling är förresten alltjämt hans stora hobby: varje sommar tar han med sig familjen och ligger ute en 3-4 veckor med sin Östersjö-sexa. Han blev sjöofficer i stället för affärs-

jurist. Men han bibehöll intresset för affärer och det kom honom väl till pass när han småningom blev sous-chef för flygförvaltningen. Där gick han i pappa grosshandlarens fotspår.

Gosselynné, hoppfull håg och fantasi förde honom enligt egen utsago över till flygvapnet. Ursprungligen tänkte han visserligen bara utbilda sig till flygspanare, men har man en gång givit sig flygningen i våld — brukar han själv betyga — så släpper den aldrig sitt grepp. Han blev omskolad till jaktflygare på Malmslätt under den icke obekante »Paddan» Gyllenkrooks ledning. Därefter sysslade han med stabsarbete fram till kriget, då han tilldelades ett marint flygförband, som lydde under chefen för kustflottan. 1943 blev han chef för flygstabens organisationsavdelning och tre år senare förste chef för F 17, som han alltså fick bygga upp från grunden. Efter fyra år i Blekinge

blev han souschef i flygstaben, där han stannade tre år för att sedan bli chef först för E 4 och därefter, år 1954, för E 3, jakteskadern. Det varade till 1956 då han blev souschef för flygförvaltningen. Förra året utnämndes han till chef för flygvapnet efter Axel Ljungdahl, en befattning som han alltså bara fått tillfälle att uppehålla ett år för att nu — såsom den förste av »de blå» — bli överbefälhavare efter Nils Swedlund.

*

Varför blev det han? Inte bara därför att han är »de blå» självskrivne kandidat i dagens läge, utan framför allt därför att han vid sidan av sinautomordentliga rent militära kvalifikationer har den vidsyn, den vilja och förmåga till samarbete, den vilja och förmåga att sätta försvaret över försvarsgrenarna, som mer än någon annan krävs av ÖB. Ty till ÖB-posten skall som bekant försvarets ledning nu på ett helt annat sätt än tidigare koncentreras. Rapp har visat sig besitta en allmän intelligens av stora

mått, som sätter honom i stånd att förstå problem utanför det egna fackområdet och gör att man kan vänta, att han smidigt kommer att anpassa sig till alla de skilda intressen han blivit satt att gemensamt företräda.

Försvarsgrenarnas samordning på högsta nivå är en svår och ömtålig uppgift. Den kräver synnerligen gott omdöme, den kräver taktkänsla parat med öppenhet och ärlighet och det är egenskaper, som Rapp i hög grad givit prov på. Men det är inte bara fråga om smidig anpassning — inåt och utåt — det är väl så mycket fråga om fast ledning — inåt och utåt. Även i det avseendet finns det emellertid anledning att hysa förtroende för Rapp. Hans skarpsynta blick för saklig effektivitet i förening med ett auktoritativt uppträdande och en stark vilja, gör honom till en ledare som inger respekt. Som ett extra plus tillkommer att hans goda och glada lynne och anspråkslösa läggning gör honom till en människa, som inger sympati.

G. U.

EN KULTURELL INSTITUTION

har Almqvist & Wiksell kallats av sina kunder. Vi är mycket stolta över denna benämning, som vi tror har sin grund i att våra kunder alltmer uppmärksammat vår strävan att *uppfatta* manuskriptet, att med inlevelse och kunskap överföra det i tryck och inte bara »trycka av» det.

Låt oss speciellt nämna fyra män, som manuskriptet möter på sin väg genom tryckeriet:

BESTÄLLNINGSAKTORN som tager emot manuskriptet, står hela tiden vid kundens sida: han inte bara bevakar att alla moment i framställningen utförs såsom överenskommit, utan som en god rådgivare föreslår han även kunden förbättringar och besparingar under arbetets gång.

MANUSKRIFTGRANSKAREN går igenom alla arbeten på främmande språk och tillrättalägger dem i enlighet med internationellt erkända regler för korrekt sättning – från det enskilda ordets stavning till textens allmänna disposition.

SÄTTAREN har också smittats av denna anda: med samma skicklighet och ambition att göra det allra bästa sätter han en kemisk strukturformel som ett fornfranskt poem . . . och det gäller även för

KORREKTURLÄSAREN: När denne efter ytterst noggrann läsning signerar korrekturet, utgör det en garanti för ett välsatt arbete och det ger författaren en känsla av trygghet att ha vänt sig till:

Almqvist & Wiksell BOKTRYCKERI AB

UPPSALA